

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Vår dato 15.11.2010
Deres dato 22.07.2010
Vår referanse drv/DM-310033
Deres referanse 201002935-/LAL

Evaluering av SIVA - NHOs høringsuttalelse

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til høringsbrevet fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD) hvor det bes om innspill vedrørende evalueringen av SIVA. Norsk økonomi står overfor flere utfordringer i tiden fremover, delvis av strukturell karakter. SIVAs virksomhet bidrar til omstilling på to måter; tilrettelegging for nytt næringsliv og fornyelse av eksisterende næringsliv. Hovedinntrykket fra evalueringen er at SIVA er en kompetent og fleksibel organisasjon som får gode skussmål fra bedrifter og samarbeidspartnere.

SIVAs to hovedoppgaver i dag er utvikling av eiendomsvirksomhet og innovasjonsselskaper. SIVA har hatt en stor og betydningsfull rolle i å etablere fysisk infrastruktur for innovasjonsvirksomhet gjennom sin eiendomsvirksomhet. Dette har vært helt sentralt for å realisere nettverket av innovasjonsselskaper¹ som eksisterer i dag. Evalueringen viser videre at SIVA har vært dyktige i forhold til å dyrke frem synergieffekter mellom eiendomsvirksomheten og innovasjonsvirksomheten, og det bør være mulig å videreutvikle dette slik at tilretteleggingen av innovasjonsselskapene forbedres ytterligere. Evalueringen er tydelig på at både de største utfordringene og de største mulighetene for videre satsing ligger i innovasjonsvirksomheten til SIVA. NHOs vurdering er at det er innenfor dette området SIVA best kan bidra til å korrigere for markedssvikt og systemsvikt, og i denne høringsuttalelsen velger vi derfor å vektlegge vårt syn på hvordan SIVA best kan videreutvikle denne delen av sin virksomhet.

Etablering, utvikling og knoppskyting av nye vekstbedrifter er viktig for fornyelse av norsk næringsliv. Innovasjonsselskapene gir gründere i hele landet tilbud om profesjonell bistand gjennom et inkubatorprogram hvor man blir tilbudt lokaler i et stimulerende utviklingsmiljø de første årene etter etableringen. Fremover bør det stilles høyere krav til SIVAs evne til å gi kompetansebistand og samarbeide med investorer og andre private aktører som bidrar til å tilrettelegge for økte investeringer i kunnskapsintensive bedrifter i Norge.

Med bakgrunn i evalueringen foreslår NHO at følgende områder prioriteres framover:

- Sikring av en bærekraftig forretningsmodell for innovasjonsselskapene
- Økt samarbeid med private aktører og nettverk

¹ Eksempler på innovasjonsselskaper er blant annet forsknings- og kunnskapspark, industriinkubatorer og aktører som er operatører for ARENA- og NCE-programmer.

Sikring av en bærekraftig forretningsmodell for innovasjonsselskapene

Dagens innovasjonsselskaper er meget svakt finansiert og nivået på SIVAs bidrag er altfor lavt til å sikre bærekraftighet for innovasjonsselskapene, noe som er en logisk konsekvens av nivået på de statlige bevilgningene til denne virksomheten. Utvikling av profesjonelle og levedyktige inkubatormiljøer er etter vår oppfatning en statlig oppgave fordi dette dreier seg om virksomhet med stor risiko og ofte begrenset mulighet til økonomisk gevinst på kort sikt. Inkubasjons-/innovasjonsselskaper er derfor meget sjelden attraktive investeringsobjekter for private investorer uten offentlig medvirkning.

En av hovedkonklusjonene i evalueringen er at det er nødvendig å se nærmere på organisering og finansiering av innovasjonsselskapene som i dag ikke har et tiltrekkelig inntektsfundament. Dette gjelder særlig oppgavene som er knyttet til inkubasjon, hvor det i dag kun ytes en basisfinansiering på 800.000 kr pr inkubator fra SIVA. Disse midlene skal både gå til administrasjon av ordningen og som tilskudd i rådgivning til inkubatorbedrifter². Dersom en inkubator har 15 inkubatorbedrifter utgjør dette under 50.000 kr pr bedrift, og det er derfor begrenset hvor mye rådgivningsstøtte som kan ytes for et såpass lavt beløp.

De største innovasjonsselskapene har i flere tilfeller andre oppgaver som for eksempel å være operatør for nettverksprogrammer (ARENA og NCE), være kommersialiseringsaktør i tilknytning til FoU-virksomhet eller operatør for gründerveiledning mv. Alle innovasjonsselskapene erfarer i dag at inkubasjonsvirksomheten blir krysssubsidiert av andre virksomhetsområder, noe som ikke er belyst i evalueringen.

Inkubasjon er den viktigste oppgaven for innovasjonsselskapene i forhold til å utvikle nye vekstbedrifter fra etableringsfasen. NHO foreslår at NHD får undersøkt hva som vil være et riktig statlig finansieringsnivå for inkubasjonsvirksomheten hvor man både hensyntar direkte inntekter og kostnader som inkubasjon genererer, samt indirekte kostnader i forbindelse med administrasjon og rådgivning i tilknytning til inkubatorprogrammet og utvelgelse av mulige inkubatorbedrifter (dealflow-oppgaver).

En slik basisfinansieringsmodell bør være knyttet opp til hva det koster å administrere inkubatorprogrammet pluss indirekte kostnader som ikke kan knyttes til enkeltbedrifter. Utover basisfinansiering foreslår NHO at innovasjonsselskapene gis en resultatbasert modell som premierer utvikling av levedyktige vekstbedrifter. Forskningsrådets FORNY-program har utviklet en løsning som også kan tjene som modell for innovasjonsselskapene på dette området.

Økt samarbeid med private investorer og nettverk

Evaluatør trekker fram at SIVA er en liten aktør med relativt små ressurser sammenlignet med for eksempel Innovasjon Norge og Norges forskningsråd, og anbefaler at SIVA enten tilføres ressurser eller at visjoner og mål for selskapet i større grad tilpasses de ressurser som er tilgjengelige.

NHO støtter denne vurderingen. For å utvikle innovasjonsselskapene til ledende innovasjonsmiljøer bør regjeringen sørge for at SIVA får anledning til å foreta en faglig styrking av administrasjonen. SIVA bør også få en tydeligere rolle i forhold til å rapportere resultatene i innovasjonsselskapene og bidra til at det skapes en bedre forståelse av innovasjonsselskapenes rolle og betydning hos myndigheter, politikere og næringslivet for

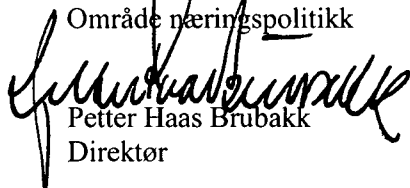
² Inkubatorbedrift brukes som betegnelse på bedrift som er med i et inkubatorprogram

øvrig, noe som også vil muliggjøre benchmarking mellom selskapene. Tall fra SIVA viser at bedrifter som deltar og har deltatt i et FoU-inkubatorprogram i perioden 2004 – 2009 samlet kan vise til en omsetning på 9,5 milliarder kr hvorav bedriftenes verdiskaping (driftsresultat + lønnskostnad) utgjør 2,9 milliarder kr. Tilsvarende tall for industriinkubatorprogrammet er 10,7 milliarder kr i omsetning og 3,3 milliarder kr i verdiskaping.

Det bør også være et hovedmål for innovasjonsselskapene og inkubatorene å koble seg tydeligere opp mot investormiljøer som såkornfondene, business angel-nettverk eller andre aktører på "utsiden". Hvis virksomheten skal bidra til å bøte på markedssvikt, er det spesielt viktig at man er markeds- og investororientert i alt man foretar seg. Innovasjonsselskapenes suksess avhenger i høy grad av hvorvidt de klarer å etablere konstruktive relasjoner med etablert næringsliv og andre private aktører. Utadrettede aktiviteter som å bygge nettverk, kompetanse og relasjoner mot investorer og internasjonale forsknings- og innovasjonsmiljøer, bør derfor prioriteres av SIVA fremover.

Stiftelsen CONNECT har regionale avdelinger rundt om i hele landet og er et gratis tilbud til selskaper som står overfor viktige strategiske valg. Gjennom CONNECTs Springbrett hjelper eksisterende næringsliv nytt næringsliv, slik at kompetanse og erfaringer overføres på tvers av bransjer og andre skillelinjer. Økt samarbeid med CONNECT og andre eksisterende private kunnskapsnettverk kan være en viktig faktor for å videreutvikle innovasjonsvirksomheten til SIVA i årene fremover.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Område næringspolitikk

Petter Haas Brubakk
Direktør

Kopi:
Kommunal- og regionaldepartementet
Forskningsrådet
Innovasjon Norge